

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem dne 24. 5. 2021

NOC KOSTELŮ PŘEDSTAVÍ NOVOU KNIHU O ZAHOŘANECH

V rámci kooperace Filozofické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem se spolkem Pro Zahořany proběhne dne 28. května 2021 od 17:00 h první veřejné představení obsáhlé kolektivní monografie podrobně mapující historii a památkový fond Zahořan na Litoměřicku.

Kolektiv třinácti autorů spojený z velké části svým působením s katedrou historie FF UJEP a jejím Centrem pro dokumentaci a digitalizaci kulturního dědictví představí svým konceptem ojedinělou publikaci *Zahořany; cesta časem a prostorem* (J. Pátek a kolektiv, Nakladatelství Pavel Mervart/Filozofická fakulta UJEP, 2020).

„Dlouholetý výzkum byl dílčími kroky v této lokalitě zahájen již v roce 2013. Práce obsahuje velké množství zcela nových zjištění i zajímavé pohledy rozdílně profesně zaměřených badatelů na totožný objekt zájmu,“ uvedl Mgr. Jakub Pátek, Ph.D., z katedry historie FF UJEP, jeden z autorů a editor publikace.

Kniha zcela zásadním způsobem rozšiřuje množství informací o minulosti této pozoruhodné lokality východního Středohoří a upozorňuje na mimořádnou historickou i uměleckou hodnotu některých zdejších památek v čele s velmi vzácným raně barokním kostelem Nejsvětější Trojice. Také z tohoto důvodu je představení knihy spojeno s tradiční akcí Noc kostelů 2021, organizovanou spolkem Pro Zahořany.

Spolek Pro Zahořany se záchraně památky věnuje od roku 2012. Obhajoba existence této kulturní památky byla zpočátku velmi obtížná. Historický průzkum, který katedra historie FF UJEP a Centrum pro dokumentaci a digitalizaci kulturního dědictví uskutečnila, tak výrazně napomáhá k prezentaci památky a přispívá k odborně vedené rekonstrukci.

„Je skvělé, že tato víceletá univerzitní spolupráce není prací čistě teoretickou, ale je zásadním pramenem pro záchranu této mimořádné památky,“ zmiňuje Karolína Štědrá, členka Spolku Pro Zahořany, a doplňuje: *„Rekonstrukce památky probíhá po malých krůčcích již 8 let. Při letošní Noci kostelů návštěvníkům představíme nadcházející etapu, která konečně po více než 80 letech umožní bezpečné otevření kostela k jeho původnímu účelu a dalším kulturním akcím.“*

Autorský kolektiv publikací programově navazuje na obdobně koncipovanou knihu věnovanou v minulosti lokalitě Milešov na Lovosicku, a do budoucna připravuje obdobné zpracování také pro další lokality v Českém středohoří.

„Jelikož byla monografie dokončena v průběhu pandemické krize, bohužel nemohla být dosud představena veřejnosti, jak bychom si přáli. Jsme rádi, že nyní můžeme spojit naši prezentaci knihy s dalším programem v den, kdy se otevře zahořanský kostel a další památky během Noci kostelů,“ doplňuje dr. Pátek.

Publikace je součástí výstupů z řešení projektu NAKI DG18P02OVV066 (2018 – 2022) *Hortus Montium Mediorum – Dokumentace, výzkum a prezentace kulturního dědictví vybraných lokalit východního Českého středohoří* řešeného

na Filozofické fakultě UJEP v Ústí nad Labem, financovaného z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity Ministerstva kultury České republiky na léta 2016 až 2022 (NAKI II).

Program Noci kostelů 2021:

Kostel Nejsvětější Trojice v Zahořanech

- 17:00–17:20 h přestavení knihy Zahořany Cesta časem a prostorem Jakuba Pátka a kolektivu autorů
- 17:20–18:00 h komentovaná prohlídka centra obce s autory publikace (urbanismus obce, historie zámku, drobné sakrální památky)
- 18:00–19:00 h komentovaná prohlídka kostela a jeho okolí s autory publikace (historie a stavební vývoj kostela a jeho areálu, osobnosti spojené s jeho výstavbou a výzdobou)
- 19:00–21:00 h možnost návštěvy kostela, podle zájmu povídání o historii kostela a jeho současných opravách, zajišťují členové Spolku Pro Zahořany

Anotace knihy:

Kolektivní monografie se věnuje venkovské lokalitě Zahořany nedaleko Litoměřic. Až do 19. století představovaly správní centrum rozsáhlého panství, jehož sídla byla roztroušena v severovýchodní části Českého středohoří. V první části zvou autoři čtenáře nejprve na cestu sedmi stoletími historického vývoje Zahořan: zaměřují se zejména na osobnosti nejvýznamnějších feudálních držitelů a na dějiny obce po zániku patrimoniální správy, ale také na otázky ekonomického fungování někdejšího panství, duchovní správy a školství. V druhé části se čtenář může vydat na retrospektivní cestu prostorem Zahořan: nejprve je představena podoba zdejší kulturní krajiny a urbanistický vývoj vsi, v níž jsou dodnes dochovány zajímavé objekty tradičního venkovského stavitelství. Detailní pozornost je věnována dvojici nejvýznamnějších zahořanských památek. První z nich je kostel Nejsvětější Trojice vytvářející výraznou dominantu vsi – prozatím nedoceněná perla raně barokní architektury výrazně nadregionálního významu. Tou druhou je zahořanský zámek, v jehož podobě se zajímavě odráží složitý stavební vývoj od doznívající renesance až po období klasicismu. V rámci širšího kontextu jsou zde připomenuty také pražské paláce patřící v minulosti zahořanským držitelům. Cestu prostorem Zahořan uzavírá přehled zdejších drobných sakrálních památek.

Fotografie k volnému užití: Publikace *Zahořany; cesta časem a prostorem*; archiv UJEP

Odkaz: Noc kostelů 2021 – Zahořany:
<https://www.nockostelu.cz/kostel/4081/>

Kontakt: Mgr. Monika Balatá, monika.balata@ujep.cz, 731 915 020

#MyJsmeUjep

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Pasteurova 1, 400 96 Ústí nad Labem
tel: +420 475 286 117
email: jana.kasanicova@ujep.cz
web: www.ujep.cz

MY JSME UJEP